

JUDr. Alena SCHILLEROVÁ, Ph.D.
ministerně financí

PID: MFCR8XVTWU

Č. j.: MF-24103/2018/25-9

Počet listů: 3

Praha 23. října 2018

Vážený pane poslanče,

odpovídám ve smyslu ustanovení § 112 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny na Vámi zaslanou interpelaci ze dne 24. září 2018 ve věci: Zajišťovacích příkazů. K předmětné interpelaci Vám sděluji následující.

Finanční správa ČR si je plně vědoma závaznosti právních závěrů vyslovených správními soudy, a to nejen v předmětné oblasti správy daní. Tyto jsou před případným metodickým zakotvením podrobovány důkladné právní analýze. K úpravě správní praxe při vydávání zajišťovacích příkazů za účelem aplikace rozsudků správních soudů lze tudíž v konkrétní rovině poukázat zejména na tyto k dnešnímu dni účinné metodické pokyny.

Výchozím materiálem je Metodický pokyn k postupu správce daně při vydávání zajišťovacího příkazu ze dne 31. 10. 2017, č. j. 87133/17/7700-30133-711377, který je účinný od 1. 11. 2017. Tento dokument komplexně upravuje jak zákonné, tak rovněž judikatorní podmínky, které je nutno naplnit, aby mohlo být eventuálně přistoupeno k vydání zajišťovacího příkazu. Konkrétně se jedná o bližší specifikaci zákonných podmínek přiměřené pravděpodobnosti budoucího stanovení daně a odůvodněné obavy o budoucí dobytost daně. Tento metodický pokyn taktéž akcentuje postup správce daně po vydání zajišťovacího příkazu.

Dalším metodickým materiálem, který reflektuje aktuální judikaturu správních soudů k zajišťovacím příkazům, je Metodické sdělení k rozsudku NSS ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Afs 399/2017-26, ze dne 11. 4. 2018, č. j. 36541/18/7700-30133-711484. Tento je účinný od 12. 4. 2018. Předmětné metodické sdělení změnilo dosavadní správní praxi Finanční správy ČR v otázce výkladu a aplikace ust. § 168 odst. 4 zák. č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Na základě nového právního výkladu, který zaujal Nejvyšší správní soud v daném rozsudku, bylo metodicky ukotveno, že daň, která nebyla dosud stanovena a pro zajištění její úhrady byl vydán zajišťovací příkaz, je splatná vždy až k okamžiku pravomocného stanovení daně, tj. zajišťovací příkaz nepozbyde účinnosti dříve než

tímto okamžikem, pokud zajišťovací příkaz není zrušen předchozím rozhodnutím orgánu Finanční správy ČR, popř. rozsudkem správního soudu.

Následně bylo vydáno doplnění metodického sdělení ze dne 3. 7. 2018, č. j. 56171/18/7700-00130-711484, s účinností od 4. 7. 2018, které metodicky řeší procesní dopady při aplikaci právních závěrů obsažených v předmětném rozsudku Nejvyššího správního soudu. Primárním účelem tohoto metodického materiálu byla náprava v některých případech možného trvalého neoprávněného zásahu do práv daňových subjektů (např. spočívajícího v naplnění skutkové podstaty podle ust. § 254 daňového řádu), kdy bylo povinností orgánů Finanční správy ČR navodit stav právní jistoty při shora popsané změně správní praxe v důsledku rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Afs 399/2017-26, tj. v úpravě splatnosti daně, pro jejíž úhradu byl vydán zajišťovací příkaz na daň nestanovenou.

Předchozí zásadní judikaturu v dané oblasti Finanční správa ČR metodicky reflektovala prostřednictvím přípisu ze dne 29. 6. 2016, č. j. 61679/16/7700-30133-711462, který reagoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, sp. zn. 4 Afs 22/2015. Tento pro aplikační praxi nově stanovil, že předpokladem pro vydání zajišťovacího příkazu je nejen odůvodněná obava, že daň bude v době její vymahatelnosti nedobytná nebo bude její vybrání spojeno se značnými potížemi, ale zároveň i existence přiměřené pravděpodobnosti, že daň bude v budoucnu stanovena. Jelikož se jednalo o zpřesňující náhled správních soudů na aplikační praxi při vydávání zajišťovacích příkazů, uložilo Generální finanční ředitelství finančním úřadům, aby vzhledem k výše uvedenému závěru při vydávání zajišťovacích příkazů kladly větší důraz na odůvodnění, a to zejména z hlediska úvahy o pravděpodobném budoucím stanovení daně, kdy je nutné uvádět zcela konkrétní skutečnosti, které vedou správce daně k závěru o budoucím stanovení daně.

V neposlední řadě bylo ke kontrole dodržování zákonných podmínek orgány Finanční správy ČR při aplikaci zajišťovacích příkazů vydáno Rozhodnutí generálního ředitele č. 6/2018 ze dne 7. 6. 2018, č. j. 49570/ 18/7700-00130, účinné od 14. 6. 2018. Rozhodnutí nařizuje provádět kontrolu dodržování metodického pokynu upravujícího postup správce daně při vydávání zajišťovacího příkazu, a to prostřednictvím dohlídkové činnosti podle interního aktu řízení upravujícího vnitřní kontrolní systém. Dále ukládá organizačním útvarům Generálního finančního ředitelství, do jejichž působnosti kontrola dodržování pokynu upravujícího postup správce daně při vydávání zajišťovacího příkazu spadá, zahrnout jeho dodržování jako součást předmětu dohlídek do plánu dohlídek.

K organizačnímu zabezpečení postupu při zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň z přidané hodnoty byl již dříve vydán metodický pokyn ze dne 28. 7. 2015, č. j. 28546/15/7100-40124-709095, účinný od 1. 8. 2015. Jeho stěžejním účelem je správné nastavení aplikační praxe při vydávání zajišťovacích příkazů včetně zajištění spolupráce a odpovědnosti všech dotčených útvarů v rámci Finanční správy ČR.

Pokud se jedná o nejaktuálnější judikaturu Nejvyššího správního soudu v dané oblasti správy daní, a to zejm. rozsudky ze dne 7. 8. 2018, sp. zn. 6 Afs 364/2017, resp. ze dne 12. 9. 2018, sp. zn. 5 Afs 321/2017, tyto jsou nyní ze strany

Generálního finančního ředitelství podrobovány důkladné právní analýze za účelem zjištění, zda shora identifikované metodické materiály obstojí ve světle této judikatury v nezměněné podobě, či jestli je nutná jejich revize, popř. přijetí další, pro orgány Finanční správy ČR, závazné interní dokumentace.

Výše uvedené metodické materiály, které reagovaly zejména na právní závěry vyslovené v judikatuře správních soudů, vedly k nastavení přesnějších pravidel pro vydávání zajišťovacích příkazů v souladu jak se zákonnými, tak i judikatorními požadavky. Jejich důsledné dodržování má za cíl omezit možnost excesivních postupů Finanční správy ČR v dané oblasti na minimum.

Závěrem je třeba poukázat na skutečnost, že v září 2015 byla na úrovni GFŘ zřízena Pracovní skupina Zajišťovací příkazy, která je tvořena vybranými odborníky ze všech stupňů Finanční správy ČR, jež se podílejí na aplikaci tohoto právního institutu. Daná pracovní skupina se schází podle potřeb správní praxe (zpravidla ve čtvrtletních intervalech) a na svém fóru diskutuje aktuální poznatky jak ze správní praxe, tak i právní závěry recentní judikatury správních soudů. Úkolem této pracovní skupiny je zpracovávat podklady pro metodickou koordinaci postupu při vydávání zajišťovacích příkazů a zajistit operativní výměnu relevantních informací. Složení pracovní skupiny umožňuje získat komplexní přehled o procesu vydávání zajišťovacích příkazů, odvolacího řízení a řízení ve správním soudnictví.

Vážený pane poslanče, doufám, že Vám mé vyjádření poskytlo dostatečné vysvětlení k dané věci.

S pozdravem

Vážený pan
Mgr. et Mgr. Jakub Michálek
poslanec PS PČR
P r a h a